

DISKRIMINACE OSOBY S NADVÁŽKOU A OBEZITOU V ČR

Bc. Petra Pilcová

DISKRIMINACE NA ZÁKLADĚ NADVÁHY A OBEZITY SE STÁVÁ V ČESKÉ REPUBLICĚ SPOLEČENSKÝM PROBLÉMEM

UDÁLOST

VZORCE CHOVÁNÍ

STRUKTURA SYSTÉMU

MENTÁLNÍ MODELY

Každodenní život

(Cizí osoby na veřejnosti, kamarádi)

Rodina

(Fat shaming ze strany rodinných příslušníků, partnerů)

Zaměstnání

(Nepřijetí na základě nadváhy a obezity)

Zdravotnictví

(Odůvodnění všech zdravotních problémů jako důsledek nadváhy a obezity)

Školství

(Fat shaming od studentů a učitelů)

Média

(Stereotypní představy o obezním člověku)

Sport

(Tlak na štíhlost)

Mezinárodní úroveň + ČR = nadváha a obezita není zakázaným diskriminačním důvodem

Nadváha a obezita = dle WHO nemoc = možnost považovat za zdravotní postižení jako diskriminační důvod

Pracovně právní vztah = možnost se bránit právem na rovné zacházení

Bránit se také mohou právem na ochranu osobnosti, důstojnosti

V ČR neexistuje právní precedenc, kterým by se dalo bránit

Jasně právní mechanismy, kterými by se mohly osoby bránit, kromě zdravotního postižení, a ochrany osobnosti neexistují

Tato diskriminace je většinou společností akceptována a podporována

Přesvědčení společnosti, že osoba s nadváhou a obezitou si za to může sama, je nedisciplinovaná, líná, má nízké sebevědomí

Existuje kult štíhlosti, kvůli kterému lidé diskriminují osoby s nadváhou a obezitou

Nadváha, nebo obezita nejsou zdravé a proto nežádoucí = opodstatnění lidí k této diskriminaci

FAKTICKÉ ÚDAJE

Mezinárodní studie

Porovnání USA, Kanady, Austrálie a Islandu = projevy diskriminace podobné napříč zeměmi

Evropské výzkumy

18,7 % osob zažívá stigmatizaci na základě obezity

38 % osob zažívá stigmatizaci na základě těžké obezity

Sdělovací prostředky

72% obrazů a 77% videí je zobrazováno se stigmatizací lidí s nadváhou a obezitou

Zobrazování obezity může klást důraz na vytvoření kultury diskriminace na základě nadváhy a obezity

Sociální sítě

Vysoké procento konverzací na vykazuje přítomnost fat shamingu

Jednotlivá odvětví

47% dívek a 34% chlapců popisuje zkušenost s tím, že byli diskriminováni členy jejich rodiny

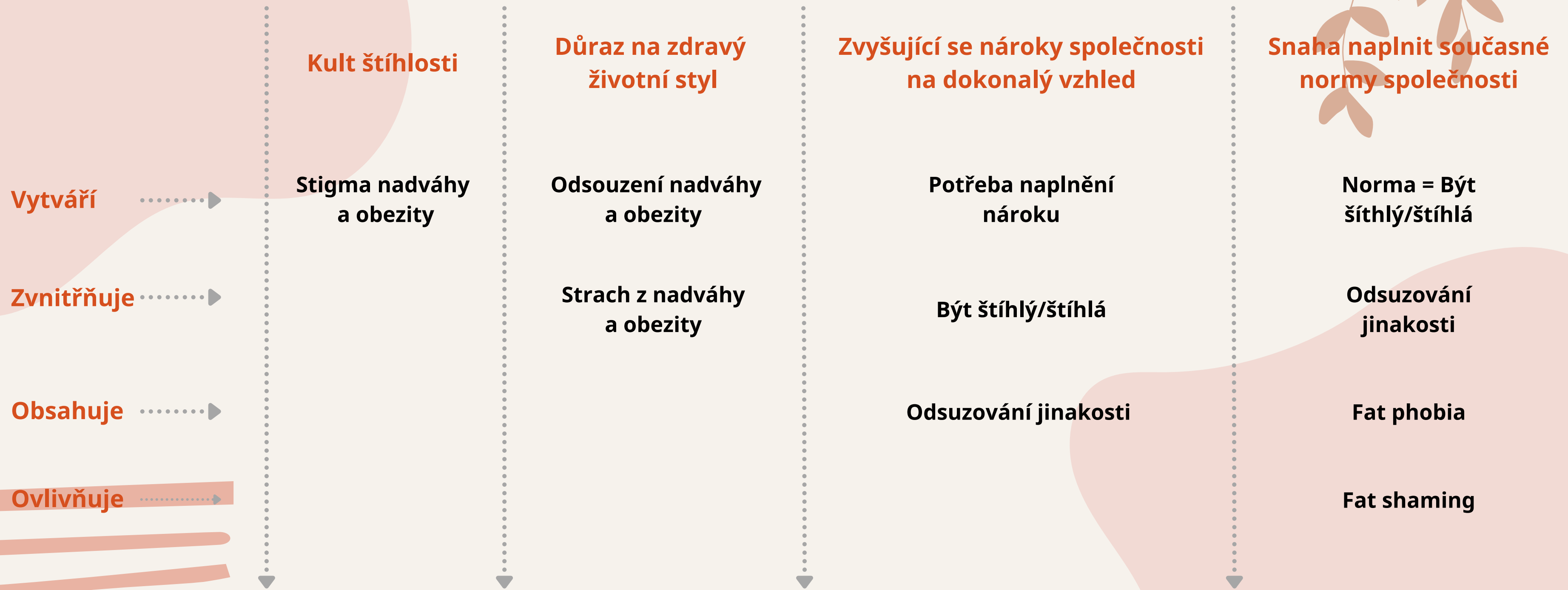
69% dospělých má zkušenost se stigmatizací na základě obezity ze strany profesionálů ve zdravotnictví

Děti školního věku čelí o 63 % větší šanci šikany v důsledku obezity

54% dospělých s obezitou hovoří o stigmatizaci jejich kolegy v zaměstnání

Výzkumy ukazují, že fat shaming má opačný efekt, než hubnutí = naopak způsobuje stres, přejídání a vyhýbání se fyzické aktivitě

MENTÁLNÍ MODELY SPOLEČNOSTI PODPORUJÍCÍ DISKRIMINACI

Výsledek na všech úrovních je podpora diskriminace

DISKRIMINACE OSOB S NADVÁHOU A OBEZITOU V PRAXI

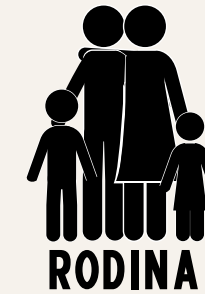
Cizí osoba na veřejnosti: "Slečno, ten hamburger byste ale neměla jíst!"

"Vstoupím do ordinace svého lékaře a první co slyším: Tak co ta Vaše nadváha?"

"Hlavně nebuď nikdy tlustá, to je to nejhorší, co se může ženě stát!"

"Je nám líto, ale vzhledem k Vaší nadváze nemůžete tuto práci vykonávat."

"Já vím, že pro Tebe musí být těžké si najít partnera." (odkaz na mou nadváhu)

"Knedlíky bys při své váze neměla jíst."

Učitelka "To je dobře, že jsi zhubla, takhle Ti to sluší víc."

Student: "Vypadáš jako Věstonická venuše."

"Kdybys zhubla, tak by ses mi líbila víc."

VLIV NA SEBEPOJETÍ DISKRIMINOVANÉ OSOBY S NADVÁHOU A OBEZITOU

Osoba s nadávkou a obezitou si často internalizuje stigma nadváhy a obezity a považuje je za odsouzeníhodné

POCITY

Osamělost

Bezcennost

Izolace

SEBEOBRAZ

Nízké sebehodnocení

Nízké sebevědomí

Špatný obraz vlastního těla

Nespokojenost s vlastním tělem

PSYCHIKA

Deprese

Úzkosti

Suicidální chování a myšlenky

Stresem vyvolaná patofyziologie

Maladaptivní vzorce příjmu potravy

Jiná psychická onemocnění

VYHÝBAVOST

Vyhýbání se fyzické aktivitě

Vyhýbání se zdravotnické péči

VLIV NA ZDRAVOTNÍ STAV OSOBY S NADVÁHOU A OBEZITOU

OSOBA S NADVÁHOU A OBEZITOU

Diskriminace

Osoba nespĺňuje ideál štíhlosti

Prezentace ideálu štíhlosti v médiích

Odsuzování obezity

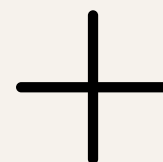
Obviňování, že si za to tyto osoby mohou samy

Osoba je považována za línou, neschopnou, bez vůle

Stigmatizace

Psychické problémy

Potřeba léčby

Sekundární stigmatizace

2x

Riziko sebevražd a úmrtí z podvýživy (mortalita přesahuje 10 % z léčených)

Deprese, úzkosti, poruchy příjmu potravy a jiná psychická onemocnění

Rok 2017 = ambulantně léčeno 3731 osob, v léčebnách 454 osob

SOUČASNÁ ŘEŠENÍ

LEGISLATIVA

Právo na ochranu osobnosti a důstojnosti

Obezita a nadváha jako zdravotní postižení

Právo na rovné zacházení v pracovně právním vztahu

OBČANSKÁ SPOLEČNOST

Projekt "Moje tělo je moje"

Podcast "Sádlo" a "Hrana"

VÝZKUM

Laické pozorování a popis

OSOBNÍ ROVINA

Obrana sebe samotného/ho

Vědomí diskriminace u sebe samého

PRÁVNÍ NE/USPOŘÁDÁNÍ – MEZERY A POTŘEBA ZMĚN

SOUČASNÁ ŘEŠENÍ

Právo na ochranu osobnosti a důstojnosti

Obezita a nadváha jako zdravotní postižení

MEZERY

Neexistuje právní systém, který by konkrétně chránil před diskriminací

Tvrzení podporující diskriminaci

POTŘEBA ZMĚN

Úmluva o právech osob s nadváhou a obezitou

Implementace obezity a nadváhy do antidiskriminačního zákona

OBČANSKÁ PARTICIPACE – MEZERY A POTŘEBA ZMĚN

SOUČASNÁ ŘEŠENÍ

MEZERY

POTŘEBA ZMĚN

Laické
pozorování a
popis

Chybí relevantní vědecké
výzkumy v ČR

Vznik ústavu/katedry fat
studies

"Moje tělo je moje"
+ Sádlo + Hrana

Neexistuje organizace
zastávající práva lidí s
nadváhou a obezitou

Vznik organizace na podporu
práv lidí s nadváhou a
obezitou

Vědomí diskriminace
v úrovni sebe
samého

Chybí společenské povědomí
o diskriminaci

Zvyšování informovanosti o
diskriminaci

ZÍSKANÉ POSTŘEHY A ZKUŠENOSTI, SEBEREFLEXE

CO MĚ BAVILO

Myšlení v kontextech

Systemové myšlení

System pointy

Hledání řešení

Grafická úprava

CO JSEM SE NAUČILA

Vyzkoušela jsem si myslet v kontextech a v systémových mapách, smyčkách a implikacích

Základní práce s grafickými softwary

Vyzkoušela jsem si vidět do hlubší struktury problému

Hledat mezery současného řešení a nacházet změny

CO SE MY NEDAŘILO

Ze začátku myslet v kontextech, smyčkách

Nešlo mi upravit slidy graficky tak, aby něco vyjadřovaly

Vytvářet grafiku tak, aby byla posloupnost textu pochopitelná

Přetvářet data do stručného textu